

e-com.Ud'A

Número 24

22 de desembre de 2006

Consell editorial

- Univers Bertrana
- Manel Cayetano
- Aleix Dorca
- Carme Espinosa
- Miquel Nicolau
- Josefina Porras

Contacte: butlleti@uda.ad

**La meitat de la bella
sa depèn del paisatge,
l'altra meitat de qui el
contempla.**

**Lin lutang
(1895-1976)**

Extraradi	1
Editorial	1
Què fem?	3
Info-Ud'A	4
Flaixos de llengua	6
Postres de músic	6
Qui és qui?	9
Parlem?	12

Extraradi

Una andorrana emblemàtica

En l'anonimat gairebé absolut, només trencat per alguns articles de revistes especialitzades penjats a Internet en el moment de la seva mort, Ecaterina Ruxandra Vladescu Olt va morir l'any passat a París, a l'alba d'un trist 26 d'octubre, a l'edat de 94 anys, lluny de les nostres somrients valls andorranes.

Editorial

Ja està aquí el període de Nadal, encara que sembli que cada any arriba abans, si fem cas de la publicitat o dels guarniments nadalencs de les botigues. Aquestes són unes dates diferents, es miri com es miri, que tenen entusiastes i detractors gairebé en el mateix nombre. És curiós veure l'evolució que han tingut aquestes festes, que han passat de ser una celebració eminentment religiosa i familiar —no en va se celebra el naixement del déu dels cristians, a ser una festa en la qual aspectes com el consum i el lleure han adquirit una importància cabdal.

El fet que tinguin detractors d'antuvi sobta una mica, ja que, qui pot estar en contra d'unes dates on teòricament la família es reuneix per compartir moments alegres i íntims al voltant d'un bon àpat? Qui pot estar en contra del somriure dels nens quan obren els regals que els ha deixat el tió, el pare Noel o els Reis Mags? Si tot fos així de simple no hi hauria detractors d'aquestes festes. El problema ve quan es grata una mica la superfície i hom comença a analitzar-ho amb una mica d'esperit crític. En la societat actual on estem immersos, amb un ritme trepidant, on tot-hom està massa enfeinat i on només ens preocupem bàsicament dels nostres assumptes, els valors tradicionals simbolitzats per la família han quedat una mica desfasats. En canvi, quan arriba Nadal volem recobrar-los, fent reunions familiars en les quals, paradoxes de la vida, podem trobar-nos a familiars que no hem vist i amb els quals a penes hem tingut contacte durant molt de temps. Sembla una mica hipòcrita que només siguem família durant les festes Nadal, oblidant-la la resta de l'any.

Un altre aspecte que ha fet que hi hagi detractors és l'esbojarrat consumisme que aquestes dates comporten. Sembla que estiguem en una cursa per veure qui posa la taula més espectacular i

cara, de vegades fins i tot fent trontollar el presupost domèstic. Així, productes que la resta de l'any no gosem ni mirar (marisc, foie, salmó, "champagne", whisky, etc), omplen les taules en quantitats tan exagerades que de vegades s'acaben llençant a les escombraries. Aquí també hem oblidat que l'important és estar amb els éssers estimats i que el menjar, el beure, etc. són elements secundaris.

El mateix podríem dir dels regals que rebem, i la cosa es torna més greu quan parlem dels infants. Sembla com si els volguéssim compensar pel poc temps que durant l'any passem amb ells, i no dubtem a oferir-los un munt de regals dels quals és materialment impossible que puguin gaudir.

És clar que el vessant catòlic de les festes s'ha anat diluint, retornant-les al seu sentit pagà original, quan es tractava sobretot de conjurar els perills que representava l'arribada de l'estació més rude de l'any. I el pessebre ha quedat com una representació de ninots que fem, en molts casos, perquè als nostres fills els fa gràcia.

Sota aquesta realitat es fa difícil creure sincerament en el Nadal dels nostres pares i avis. No sembla lògic intentar fomentar durant quinze dies uns valors que la nostra societat rebutja durant la resta de l'any.

Així i tot, podem optar per acceptar el Nadal *light*, i gaudir, encara que sigui uns breus instants, dels nostres éssers estimats, intentant mantenir mínimament uns valors que cada vegada són més difícils de defensar en una societat tan individualista i consumista com la nostra. Potser no tenim cap altra opció, ja que sembla que intentar canviar la societat sigui una utopia cada vegada més difícil d'aconseguir.

Extraradi

Una andorrana emblemàtica

Així i tot, estic segur que el seu pseudònim, JANY HOLT, sonarà encara com una campana de felicitat a les orelles dels andorrans que varen tenir la sort, el 1941, de veure com es rodava a la seva terra, trepitjada per refugiats de totes les derrotes, la pel·lícula més aplaudida a les sales de cinema de la França ocupada i a les de la posteriorment alliberada: *ANDORRA OU LES HOMMES D'AIRAIN* d'Emile Couzinet (1).

I això perquè que Jany Holt va encarnar en aquesta primera producció de l'Ocupació una andorrana emblemàtica, "Conxita Asnurri", dona dels Pirineus, coratjosa, que sacrifica la seva felicitat pel bé del seu clan familiar, el dels Xiriball d'Andorra.

En aquest paper dramàtic, la dolçor diàfana del rostre de Jany Holt va simbolitzar, de 1942 a 1946, un cert tipus femení en l'imaginari dels espectadors afligits pels conflictes mundials, a la vegada auster i romàntic, un àngel de bondat per somiar en qualsevol circumstància, víctima d'una tradició muntanyenca despietada.

Enmig d'un decorat andorrà, Conxita Asnurri va estimar i va sofrir amb tots aquells que se sentien decaiguts per aquells anys de patiments familiars. El vell santuari de Meritxell, el campanar rodó de Santa Coloma, Sant Julià amb la seva font arquejada, la plaça principal d'Andorra la Vella amb la seva església, Ordino i Casa Areny-Plandolit, i tantes altres ubicacions de rodatge associades en blanc i negre a l'amor sacrificat de Conxita Asnurri, pobra entre els pobres.

"In patrum nostrorum memoriam", "per la memòria dels nostres avantpassats" i pel patrimoni cultural d'Andorra, val la pena que el 2006, per commemorar el primer aniversari de la desaparició d'aquest gran nom del teatre i del cinema francès d'entreguerres, trobi algunes reflexions que varem compartir junts quatre anys abans de la seva mort, arran d'una visita que li vaig fer al seu domicili parisenc.

Em recordo perfectament del quadrat de gespa verda, encerclat de roses, davant del pas de la porta de la seva minúscula casa de Neuilly, damunt la qual es dirigien desenes de mirades indiscretas des de les finestres dels edificis de pisos que l'envoltaven. Amb una brusa i uns pantalons color safrà, com en una escena, la cèlebre actriu, la que havia rodat amb Renoir, Bresson, Duvivier, més tard amb Clément, Peter Handke, i finalment amb Mocky, em va acollir amb els braços oberts en saber que venia d'aquella Andorra que cap en un mocador, on ella havia passat tres setmanes de rodatge l'estiu del 1941.

"...Hi havia somiat sovint, sap, amb el seu Principat, sobretot durant els terribles hiverns de l'Ocupació. Però en realitat, estimat Chevalier, no va ser tant per la feina, sinó més aviat per les necessitats de la guerra, que vaig acceptar d'anar-hi en aquell moment. No pas perquè

passés gana aquí a París sinó sobretot perquè acabava d'ingressar en una xarxa de la Resistència, la xarxa Mithridate.

"Èrem poca gent l'any 41. Calia a qualsevol preu establir contactes al Pirineus amb maquis fiables, catalans o espanyols, que fossin capaços de passar aliats a Espanya, via Barcelona per posteriorment dirigir-los cap a Algèria o Londres. Homes d'absoluta confiança. El projecte de la pel·lícula em va semblar que era una tapadora excel·lent per a la meua primera missió. Un pretext sense falla per poder preparar el terreny sense cridar l'atenció. (sic)"

La seva veu, entretallada per una tos seca, havia articulat tot allò gairebé a cau d'orella, com una confiança de teatre, davant de tots els immobles que ens envoltaven. Aprofitant que Jany Holt s'havia agafat del meu braç dret per posar-se a la meua alçada, vaig interrompre:

"I la pel·lícula d'Andorra, senyora Holt?"

—"Per a mi un record meravellós, i tant!, inoblidable, malgrat la meua missió secreta. Jo tenia 29 anys llavors, ja m'entén! I acabava de sortir d'una relació conjugal fallida. Estava de nou lliure i desbordant de passió com el personatge que havia d'encarnar. La meua sang romanesa tornava a fer-se sentir. Un drama rural en el qual havia de viure en secret l'embaràs d'un nen a punt de néixer m'anava perfecte. Conxita Asnurri encaixava totalment amb mi. I a més tenia dos companys de rodatge guapos com àngels de l'infern: Albert Rieux,... però sobretot Jean Chevrier! Confesso que de vegades vaig tenir algun ensurt a l'Hotel Mirador, on hi havia agents de la Gestapo, que havien vingut de França per vigilar-me. Però aquella terrassa al bell mig de la capital, dominant una llarga vall groga com el blat, feia que ho oblidés tot. Per a una actriu en temps de guerra, el paradís estava allà. Tot va anar molt bé... I a més els cigarrets americans ens els donaven gratis, imagini's... Un amic andorrà de París havia tornat expressament per ajudar tot l'equip de rodatge i instal·lar-lo a casa seva si hagués calgut. Un tal Fornells, crec, amb dos nois ben plantats que ens facilitaven anís i cigarrets. Crec que li deien Eduard. També hi havia una autoritat del país, Francesc Cairat, molt atent, que acompanyava sempre el director Couzinet... Això és tot del que me'n recordo ara. Fa més de seixanta anys que tot això va passar!..."

Jany Holt es va parar mirant-me. Un dels seus braços havia agafat maternalment la meua espatlla dreta, va somriure i em va llançar teatralment algunes paraules en català extretes de la pel·lícula *Andorra*:

—"Mort, qui t'ha mort?! Mort, aixeca't, que la Justícia t'ho mana!" Veu com me'n recordo del català! L'uixer li diu això al mort esperant que s'aixequi.

Extraradi

Una andorrana emblemàtica

—És mort qui no respon!, vaig contestar. Aquella tarda, Jany Holt, en va confiar que havia rellegit recentment la novel·la de butxaca de la qual s'havia inspirat al director Emile Couzinet l'any 1941. L'havia trobada en una llibreria de vell pels vorals del riu Sena. Datava de 1923. L'autora, Isabelle Sandy (2), li n'havia donat un exemplar durant el rodatge a Andorra, però l'havia perdut. Jany Holt va ser condecorada el 1945 pel general De Gaulle pels serveis prestats a la Resistència. Durant més de seixanta anys va actuar en una trentena de pel·lícules. Per la memòria andorrana, mereixeria que un carrer d'Andorra la Vella portés el seu nom.

Seria la justa commemoració per a una andorrana emblemàtica!

Jean-Claude Chevalier

(1) Vegeu "Guerra, terra i estrelles" de Jean-Claude Chevalier. Andorra, 2001.

(2) Isabelle Sandy (1884-1975), escriptora pirinenca, reconeguda sobretot per la seva novel·la *Andorra o els homes d'airain* ("Andorre ou les hommes d'airain") publicada el 1923 per La Petite Illustration i Plon-Nourrit. Un carrer d'Escaldes duu el seu nom, com també un pasatge a Andorra la Vella que dona accés a la plaça Guillemó.

Què fem?

Setmana Europea Eindhoven 2007

Els estudiants de la Universitat d'Andorra que parlin anglès estan convidats a inscriure's gratuïtament a la Setmana Europea d'Eindhoven, un esdeveniment biennal que tindrà lloc per novena vegada, des del 26 de març fins al 30 de març de 2007. Durant aquest esdeveniment, més de 350 estudiants d'arreu d'Europa, així com 150 estudiants holandesos de l'organització, es reuniran per parlar de diversos aspectes relatius al desenvolupament d'Europa sobre la base d'un tema central. La Setmana Europea d'Eindhoven 2007 anirà al voltant del tema:

"Evolució Europea: d'un passat separat cap a un futur unit"

A més a més de les conferències i tallers, els participants seguiran diversos esdeveniments culturals durant la Setmana, com un viatge a Amsterdam, un festival cultural i la festa d'estudiants més famosa d'Eindhoven: la Festa de l'Auditori!

Descripció del tema central

Europa és un continent, en canvi permanent, amb una població diversa. Des de fa anys els ciutadans d'Europa han treballat i han lluitat plegats, i també uns contra els altres. Les ciutats sorgien arreu d'Europa canviant el paisatge a cada país. Les fronteres han anat variant durant els anys. Pas a pas s'ha anat format l'Europa actual: una Europa de diversitat, però també d'unitat. Més i més països expandeixen el seu horitzó cooperant, per exemple, en el camp de l'economia, de la política i de la seguretat. Totes les nacions tenen les seves pròpies regles, però cada cop més, les lleis europees estan jugant un paper significatiu.

Durant la setmana es revisarà l'evolució d'Europa al llarg del temps i es tractarà la diferència entre els passats separats i el camí cap a

un futur unit. Aquest procés es veurà des de punts de vista múltiples, al mateix temps que els participants compartiran la seva visió del passat d'Europa i del seu futur.

A més de conferències sobre el desenvolupament d'Europa, hi haurà múltiples debats que oferiran als participants l'oportunitat d'expressar la seva pròpia veu per compartir les seves idees i proporcionar una visió de la percepció de l'evolució d'Europa per part de tothom.

Al final de la setmana, els participants hauran adquirit nous coneixements que els permetran formar-se una opinió sobre els desafiaments i les oportunitats que la nova perspectiva europea està creant.

Participació

La inscripció a la Setmana és gratuïta, malgrat la tradició de tenir un perfil de conferenciant importants i d'alt nivell i un programa cultural molt ric. Inclou l'allotjament, els àpats, les activitats, i fins i tot el lloguer d'una bicicleta per desplaçar-se per la ciutat com ho fan els holandesos! Només cal pagar-se el vol d'avió, que des de l'aeroport de Girona és realment econòmic.

Ara bé, a causa de les places limitades i de la gran quantitat d'inscripcions, es veuen obligats a fer una selecció de les persones que poden convidar. Per aquesta raó, és necessari obtenir una invitació personal per poder participar a la Setmana Europea Eindhoven 2007. El termini per a la inscripció acaba el 14 de gener del 2007. El formulari es pot trobar, juntament amb informació addicional, a www.europeanweek.org. Si us hi apunteu, parleu amb els representants dels estudiants al Consell Universitari, i/o amb el responsable de comunicació i imatge, que poden donar-vos un cop de mà.

Info-Ud'A

Desenvolupament del model de carrera professional docent i no docent

La Universitat d'Andorra ha contractat els serveis de l'empresa Hay Group per desenvolupar el model de carrera professional del personal de la Universitat. El dia 29 de novembre es van fer les sessions col·lectives al personal no docent i les entrevistes individuals al personal docent.

Per a la definició de la carrera professional del personal docent s'ha creat una comissió de treball. La primera quinzena de gener del 2007 es farà la primera reunió de la Comissió de Carrera per a presentar el projecte i començar a treballar en relació a la definició de carrera.

Creació de l'Observatori de la Sostenibilitat d'Andorra

S'ha constituït davant notari la Fundació de l'Observatori de la Sostenibilitat d'Andorra, una entitat de la qual són membres la nostra universitat, l'Associació de Bancs d'Andorra, la Cambra de Comerç, la CASS i la Fundació Julià Reig. La finalitat és gestionar una entitat d'observació on es pugui debatre sobre el model de creixement cap al qual es vol avançar, fent-ho a partir d'escenaris de sostenibilitat del desenvolupament andorrà. La seu social de l'Observatori de la Sostenibilitat d'Andorra és la Universitat d'Andorra, que li habilitarà un espai físic propi dins del campus.

Postgrau en Llenguatges Estandarditzats en Infermeria impartit a Santiago de Compostel·la i a Barcelona

Per segon any consecutiu la Universitat d'Andorra ha traspasat la frontera per impartir de nou el Postgrau en Llenguatges Estandarditzats en Infermeria conjuntament amb l'Escola Universitària d'Infermeria, Fisioteràpia i Nutrició Blanquerna de la Universitat Ramon Llull a Barcelona (de novembre 2006 a juny 2007)

A demanda del "Servizo Galego de Saúde" SERGAS de Galícia la Universitat impartirà també durant aquest curs dues edicions d'aquest postgrau.

Postgrau en Enginyeria de la formació i dels sistemes d'ocupació, en col·laboració amb la Universitat de Ciències Socials Tolosa 1

La Universitat d'Andorra en col·laboració amb la Universitat de Ciències Socials Tolosa 1, oferirà un postgrau en Enginyeria de la formació i dels sistemes d'ocupació seguint una metodologia d'aprenentatge virtual mitjançant l'entorn virtual d'aprenentatge de la Universitat de Ciències Socials Tolosa 1. El curs es desenvoluparà del març del 2007 a l'octubre del 2008 i va dirigit a les persones interessades en adquirir les habilitats per exercir de gestor de formació tant en el camp de la gestió de formació dels recursos humans d'empreses privades o públiques com en el de les polítiques territorials de formació. El programa té una càrrega lectiva equivalent a un segon any d'un màster europeu (60 crèdits europeus).

En finalitzar els estudis, les persones que superin el procés d'avaluació previst al programa *obtindran una doble titulació:*

Diploma de postgrau en enginyeria de la formació i dels sistemes d'ocupació (Universitat d'Andorra).

Master 2 professionnel d'Ingénierie de la formation et des systèmes d'emplois (Universitat de Ciències Socials Tolosa 1)

Presentació del llibre *Dret Administratiu Andorrà*

La Universitat d'Andorra i la Fundació Crèdit Andorrà han editat la quarta publicació de la col·lecció de títols en Dret andorrà, amb l'objectiu d'oferir, per primera vegada i de forma agrupada, les bases dels diferents àmbits del dret andorrà.

La presentació del llibre *Dret administratiu andorrà*, obra de diversos autors que ha estat coordinada per Pere Pastor, va tenir lloc el 12 de desembre a l'Auditori Rocafort.

Info-Ud'A

Cinefòrum en motiu del Dia mundial de la lluita contra la sida

L'1 de desembre, en motiu del Dia mundial de la sida, la Universitat d'Andorra va organitzar un cinefòrum solidari dirigit a tota la comunitat universitària i la població en general. El film escollit per introduir el debat va ser *Jeanne y el chico formidable* (França, 1997), una comèdia musical de caràcter social, dirigida per Olivier Ducastel i Jacques Martineau.

El col·loqui posterior, dinamitzat per Univer Bertrana, va comptar amb la participació de Roser Suñé, directora de desenvolupament de l'UNICEF Comitè Andorra; Xavier Crespo, metge de capçalera a St. Julià de Lòria; i Miquel Ramon, infermer de la xarxa d'atenció primària del SAAS, component de la Consulta Jove. En un debat molt participatiu, els estudiants van remarcar la distància que existeix entre l'enfocament de les campanyes de prevenció i la realitat dels seus hàbits.

Publicació del manual *L'entorn virtual d'aprenentatge de la Universitat d'Andorra*

Aquest mes de desembre ha sortit publicat el manual *L'entorn virtual d'aprenentatge de la Universitat d'Andorra*. Aquesta publicació és resultat de l'activitat del grup de recerca en aprenentatge virtual (e-learning) de la Universitat d'Andorra amb l'objectiu de posar a l'abast dels usuaris de l'anomenada intranet de la UdA, un manual d'ús per facilitar-ne la seva utilització. En aquesta publicació també es fa una breu introducció a la metodologia d'aprenentatge virtual.

Participació a dues reunions internacionals sobre el desenvolupament de la recerca

El coordinador del rectorat va participar del 7 al 9 de desembre al seminari "Programes de doctorat a Europa", organitzat per l'EUA (Associació d'Universitats Europees) a la seu de la Universitat de Niça. Aquest seminari va estudiar diferents propostes d'organització per als doctorats en el nou marc de desenvolupament europeu i va redactar una proposta que es presentarà a la reunió de ministres dels països signants del Procés de Bolonya que tindrà lloc el 2007 a Londres. A Niça hi havia la participació d'entre 250 i 300 delegats.

D'altra banda, del 29 de novembre a l'1 de desembre, la UdA també va participar al "UNESCO Forum on Higher Education, Research and Knowledge", que es va celebrar a la seu de la UNESCO a París. La trobada internacional va servir per debatre sobre les polítiques de recerca i ensenyament superior, i en aquesta segona edició tractava el tema "Universitats com a centres de recerca i de creació de coneixements: una espècie en perill d'extinció?". Hi van participar uns 600 delegats de tots els continents i es va incidir especialment en les universitats i la recerca en els països en desenvolupament.

Comissió UdA Solidària: Conferència sobre consum responsable

El passat dimecres 13 de desembre a les 19.30 hores, va tenir lloc a la sala multimèdia de la Universitat d'Andorra, una conferència a càrrec de la Sra. Marta Fonolleda, llicenciada en ciències ambientals i coordinadora de la seu territorial de l'Escola del Consum de Catalunya, amb el títol: "Què porten els reis? Algunes reflexions sobre consum responsable." La conferència va ser organitzada conjuntament per la Comissió UdA Solidària, l'Associació per a la Defensa de la Natura, i l'Associació de Consumidors i Usuaris, amb l'objectiu de conscienciar a la societat sobre les possibles conseqüències de l'imperialisme de la psicologia del consum, especialment en unes dates properes a les festes de Nadal.

Agenda de la Universitat

- **16 de gener:** Lliurament de certificats d'assistència al programa de formació per a personal de guarderies
- **18 de gener:** Lliurament de diplomes d'aprofitament del Curs d'actualització en Salut i Treball
- **19 de gener:** Segona conferència de països amb una sola universitat

Flaixos de llengua

El tió

Avui passaré una mica de puntetes pels afers de la llengua; l'esperit nadalenc em perdonarà. No sé si a vosaltres us passa el mateix, però a mi em fa molta ràbia aquest personatge barbut i malfargat (mal vestit), amb aquest vermell de gust dubtós, i que s'enfila pels balcons amb tota la impunitat del món, sense que ningú li digui res. Tant costa trucar a les cases com fa el tió?

El tió (també anomenat soca, xoca o tronca), al contrari que el senyor Noel, porta amb elegància el color vermell de la barretina; i és més ben educat.

Abans, el tió no trucava, sinó que l'anaven a buscar al bosc. Calia que tingués l'ànima foradada; per això es triaven els troncs ferits per un llamp o els que tenien signes de podriment. En alguns llocs el que es valorava del tronc era el nombre de nusos. (Es veu que el tronc guarda tot el seu poder als nusos.) Abans de tornar cap a casa es resava una oració en senyal de respecte.

Generalment el tió es col·locava a la vora del foc, dins dels caixabancs (bancs amb respatller o sense i amb caixons proveïts de tapes per guardar-hi diverses coses; també servien per desahir les sabates mullades) i embolicats amb una saca. El seu menú del dia era compost de pa i aigua, encara que a vegades, i segons les cases, menjava figues seques, mandarines o taronges, productes que abantes eren difícils d'aconseguir.

El dia de Nadal (al nord del país se solia fer el dia de Reis), a l'hora del cagatió la canalla cantava cançons com aquesta:

“Pare nostre del Tió,
per molts anys que Déu mos dó,

festes festoses,
dones curioses,
torrons de pinyó,
caga Tió.”

(Una curiositat: a la Vall d'Aran es canta(va):
“Nadau tidún,/ raja tidún,/ se nu vos rajar/ te daré un cop de bastún.”)

En alguns llocs d'Andorra es recitava: Tió, tió, caga torró; tot seguit arribava el cop de bastó i es deia: Tió, tió, treu torró; finalment, un altre cop de bastó i es creava un silenci.

També era costum que el tió anés a parar al foc (com canvien els temps!); però, això sí, l'apagaven cada nit perquè durés totes les festes, o sigui, uns quinze dies.

En algunes cases, la dona més gran es quedava a la vora del foc per vigilar que el foc es mantingués encès tota la nit. Al costat del foc hi havia un gibrell amb aigua calenta, una tovallola i un tros de sabó, perquè la Verge hi anava a escalfar-se i a rentar el nen Jesús.

Les cendres també tenien poders màgics. L'endemà de Nadal es recollien i s'escampaven pels camps nevats per fertilitzar la terra. També se n'escampava per la casa per tenir bona astrugància.

Finalment, un apunt del refranyer: “Qui té tions, fa estelles.” O sigui, quan es tenen les coses principals, és fàcil aconseguir les accessorïes.

Bons tions i bon any nou!

Marc Cortés

Centre de Política Lingüística
Govern d'Andorra

Postres de música

Recomanacions teatrals

Boris I (El rei d'Andorra)

Direcció: Ester Nadal

Al Teatre Tantarantana de Barcelona fins al 30 de desembre

Descompte del -25% presentant el carnet d'estudiant de la UdA

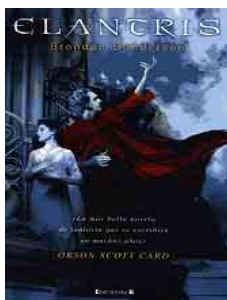
Horari sessions: de dimecres a dissabte 21 h - diumenges 19 h

Boris I és la història d'un impostor que va voler ser rei. Rei d'Andorra. L'any 1934 Boris Skosyreff i Florence Marmott arriben a Andorra, un país orfe i oblidat per la vareta màgica de la prosperitat. El poble rep amb il·lusió a aquells personatges excèntrics i captivadors que prometen llibertat i modernització; que auguren riques-

ses, inversions estrangeres, termes, casinos i visitants il·lustres. Embriagat de poder Boris va destituir el Consell General de les Valls, es va proclamar “Príncep sobirà i suprem d'Andorra” i va declarar la guerra al Bisbe d'Urgell, Copríncep d'Andorra. Florence, la seva amant, és la lady Macbeth que hi ha darrera d'aquest efímer regnat, és qui es taca les mans amb la tinta de la burocràcia empenyent a Boris cap a la culminació del seu somni. Hi ha moments a la història en els quals es donen les condicions necessàries perquè alguna cosa extraordinària passi.

Postres de música

Recomanacions literàries

Elantris
Brandon Sanderson
Ediciones B
Barcelona, 2.006

Elantris, l'enlluernadora capital d'Areion antiga-ment anomenada "ciutat dels déus" ha caigut en desgràcia. La màgia, que feia que el seus edificis fossin l'admiració i l'enveja de les altres ciutats, que els seus habitants fossin gairebé immortals, que tothom la respectés i la temés, ha desaparegut.

Des de fa una dècada és la tomba en vida dels afectats per la Transformació, una estranya malaltia que converteix als afectats en una mena de morts vivents, sense emocions ni desitjos, que poc a poc van perdent el seny a mesura que el dolor provocat per la Transformació els va afectant més intensament.

Però això, poc importa als habitants d'Areion ja que el seu estimat príncep, Raoden, es casarà

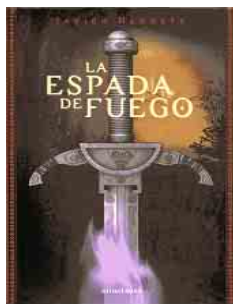
amb Sarene, princesa del regne veí de Teod, i amb aquesta aliança podran fer front a les ànsies conqueridores del regne de Fjordell.

Tot es complica quan Sarene arriba a Areion i li comuniquen que el seu promès ha mort d'una forma misteriosa.

Aquest és el punt de partida per una novel·la plena d'intrigues religioses, polítiques i socials, en les quals es veuran immersos els dos protagonistes i on estarà en joc el futur dels seus dos regnes.

En la seva primera novel·la Brandon Sanderson ens submergeix en una trama, molt allunyada de les estereotipades històries de cavallers, princeses, mags, etc. per introduir-nos en un món ple de personatges humans, ple de defectes i virtuts, i on la màgia forma part dels records del passat.

Manuel Cayetano Vieitez

La Espada de Fuego
Javier Negrete
Minotauro
Barcelona, 2.003

En el món de Tramórea des de temps immemorials la poderosa espasa de foc Zemal ha triat al seu portador, per convertir-lo en el Zelmalit, una mena de guerrer invencible. La mort de Hairón, l'últim Zelmalit, obrirà la cursa per la conquesta de l'espasa a la qual només es poden presentar aquells guerrers que hagin adquirit el grau de Tahedorans, o sigui el grau superior en l'ús de l'espasa.

Kratos May, l'experimentat guerrer, i el seu aprenent Dérguin seran dos dels set aspirants a Zelmalit, que amb l'ajuda dels mags Linar i Mikhon Tiq, es veuran embolicats en una endiablada cursa, plena de perills i desafiaments amb l'objectiu d'aconseguir l'espasa.

A mesura que la trama es va desenvolupant, els nostres protagonistes s'adonaran que el que està en joc és molt més que la lluita per una espasa, encara que sigui Zemal, i que el que de veritat està en joc és el futur de Tramórea, ja que les forces del mal, encarnades en el candidat

Togul Barok, amenacen d'estendre el seu domini.

Estem davant d'un llibre que podíem emmarcar dins de la fantasia més clàssica (lluita del bé contra el mal) encara que té alguns elements molt destacables com la jerarquització que l'autor utilitza per classificar els guerrers en el seu ús de l'espasa, que està basada en la que utilitzaven a l'antic Japó feudal els Samurais.

Javier Negrete, amb una narrativa clara i senzilla, ens transporta a un món imaginari ple de màgia, on el lector es veurà immers en una emocionant aventura, amb moments trepidants plens d'acció i emoció, que enganxarà al lector fins al seu inesperat final.

Aquesta novel·la forma part d'una trilogia de la qual de moment només s'ha publicat, en la mateixa editorial, la segona part anomenada *El Espiritu del Mago*.

Per a més informació:

<http://www.laespadadefuego.com/>

Manuel Cayetano Vieitez

Postres de música

Recomanacions musicals

Cantigas de nadal

Varis autors

Nadales/Folk 1998

Quan parlem de nadeses sempre ens vénen al cap les típiques que de tant escoltades ja comencen a fer-se una mica monòtones. Això es el que devien pensar una sèrie de cantants i grups, de l'anomenat folk gallec quan varen editar aquest disc. En ell trobem cançons de Nadal tradicionals del folklore gallec, poc conegudes, interpretades de manera molt particular per Berrogüetto, Os cempes, Na lua, Pancho Alvarez, Chouteira, Uxia, etc, tots ells grans músics actuals del panorama musical folk de Galícia.

Es una sensació estranya i gratificant escoltar cançons que parlen dels temes típics del Nadal, però envoltades d'uns sons i d'unes veus especi-

als, molt allunyades de les típiques de cada Nadal.

Aquest disc es una d'aquelles petites joies que de tant en tant surten al mercat i que moltes vegades passen desapercibudes ja que s'allunyen de l'anomenat circuit comercial.

Encara que no siguen uns apassionats de les Nadeses el disc no defrauda ja que està ple de cançons, magníficament interpretades, que transpiren aromes d'aquesta terra ple de màgia i sentiments que és Galícia.

Manuel Cayetano Vieitez

Por la boca muere el pez

Fito & fitipaldis

Rock 2006

Sense fer gaire soroll en la dècada dels anys 90 un grup de barri del País Basc va començar una fulgurant carrera que el portaria a ser uns dels referents de l'anomenat rock de barri espanyol. Ens estem referint a Platero y Tu que després de quasi una dècada d'èxits i cançons plenes de força es separaria. D'aquelles cendres va néixer a final dels anys 90 Fito & Fitipaldis, encapçalat per Adolfo Cabrales (Fito) excantant i guitarrista de Platero y Tu.

Després de tres anys sense gravar cap disc d'estudi, l'últim va ser, *Lo más lejos a tu lado* (2003), Torna aquesta formació amb 13 nous

temes, que alternen lletres senzilles i profundes que narren històries de pèrdua i deserció, amb d'altres més lleugeres plenes de ritme que ens fan recordar aquelles cançons interpretades per les bandes de Rock'n Roll dels anys cinquanta.

Un disc per assaborir, poc a poc.

Més informació:

<http://www.plateroytu.com/>

<http://www.fitoyfitipaldis.com/>

Manuel Cayetano Vieitez

Recomanacions cinematogràfiques

En el mundo a cada rato

Espanya, 2004

"En el mundo a cada rato", la pel·lícula patrocinada per UNICEF que es va presentar a la secció de Zabaltegi del festival de cinema de Sant Sebastià, és una mirada sobre les cinc prioritats en les quals UNICEF treballa: Educació de les nenes, desenvolupament integrat de la primera infància, immunització, lluita contra el VIH/Sida i protecció de les nenes i nens; a través d'històries que transcorren a Senegal, Perú, l'Índia, Guinea Equatorial i Argentina.

Els cinc directors que van participar en aquest projecte: Patricia Ferreira, Pere Joan Ventura, Chus Gutiérrez, Javier Corcuera i Javier Fesser ofereixen una pel·lícula feta amb tot l'afecte que desprenen els seus protagonistes, nens i nenes que ens demostren que la vida i lluitar per construir, entre tots, un món més just i solidari, val

la pena. L'objectiu de "En el mundo a cada rato" és contribuir des del cinema a una major sensibilització sobre els problemes de la infància i sobre el treball que UNICEF està portant a terme en 160 països del món perquè els drets dels nens i les nenes siguin respectats.

És difícil identificar de quina manera pot un espectador gaudir del cinema i ajudar al mateix temps a milions de nens i nenes dels països en desenvolupament. Però segurament, després de veure la pel·lícula, la majoria dels espectadors sentiran la responsabilitat i la necessitat d'ajudar d'alguna manera. Tots els beneficis generats per l'explotació comercial del film aniran destinats al finançament dels programes de desenvolupament d'UNICEF.

Inés Sánchez i Pere Sementé

Postres de música

Recomanacions cinematogràfiques

Manuale d'amore
Itàlia, 2005

Si alguna cosa ha caracteritzat la comèdia italiana des dels gloriosos temps de Monicelli, De Sica i companyia és que la sempre vidriòlica mirada social ha conviscut amb la humanitat dels seus personatges, amb un retrat acurat, gairebé sempre realista, dels seus vicis, costums, relacions afectives, conflictes laborals i, evidentment, els seus amors. Com el seu títol indica, aquest últim aspecte és el que regna a Manuale d'amore, una simpàtica pel·lícula que, des del divertiment no exempt de profunditat, intenta radiografiar l'amor en parella en els temps que corren. Per fer-ho, el quasi inèdit a casa nostra Giovanni Veronesi estableix quatre etapes de la relació amorosa: enamorament, crisi, traïció i abandonament. L'espectador assisteix a la convivència de quatre parelles diferents per a quatre etapes diferents. A través dels seus encontres i desencontres, Veronesi traça una força encertada línia tragicòmica que situa el film en un estadi de visió molt

agradable. La fórmula narrativa de Manuale d'amore recorda la que va utilitzar a la també notable comèdia Love Actually. No obstant això, el que allà patia per un excés de sucre, aquí flueix harmoniosament entre moments d'acceptable traç semigruixut i emotius rampells poètics. Cal dir, però, que el conjunt es ressent una mica d'un excés de metratge.

Especialment gratificant és la darrera de les històries, la d'un home madur que després de ser abandonat per la seva dona se sent del tot desorientat i no sap què fer. És emocionant veure com Veronesi, cavalcant sàviament entre registres còmics i dramàtics, sap acabar la seva pel·lícula com l'acabaven els clàssics a qui segur que tant estima: amb un final lluminós i esperançador. Quin final seria, si no?

Inés Sánchez i Pere Sementé

Qui és qui?

Reconeixeu la persona amb aquest perfil?

1- Si naufraguéssiu en una illa deserta, a qui us agradaria trobar?

La meva parella

2- Digueu-nos dues coses (materials) de les quals no podríeu prescindir en la vostra vida quotidiana

Mòbil i cotxe.

3- Quina és la vostra virtut més gran?

La paciència.

4- Quin és el vostre major defecte confesable?

El pessimisme.

5- Quin és l'últim llibre (pel·lícula) que heu llegit (vist)?

La vida en l'abisme de Ferran Torrent.

6- Què és el que més us agrada de treballar a la UdA?

L'ambient de treball.

7- Digueu-nos una cosa que canviariu de la UdA

Oferir més estudis reglats.

Solució al *Qui és qui?* del mes anterior: Montserrat Pellicer

Postres de música

Criptoaritmètica

La criptoaritmètica consisteix en reemplaçar les xifres per lletres en la transcripció d'una operació aritmètica clàssica. El problema consisteix en trobar les xifres que corresponen a cada lletra tenint en compte que la primera lletra mai no pot ser zero

$$S I N + S A L = S O S O$$

Multiplicació:

$$\begin{array}{r} \boxed{8} \ \boxed{} \ \boxed{8} \\ \times \quad \boxed{3} \ \boxed{} \\ \hline \boxed{} \ \boxed{9} \ \boxed{} \ \boxed{} \\ \boxed{} \ \boxed{6} \ \boxed{0} \ \boxed{} \\ \hline \boxed{} \ \boxed{2} \ \boxed{} \ \boxed{} \ \boxed{4} \end{array}$$

Florenç Pla Altisent

Solucions del mes anterior:

Criptoaritmètica:

$$LIX + LVI = CXV ; X^2 = C$$

$$453 + 485 = 936.$$

Raonament: Com que C és d'una xifra només pot ser 0, 1, 4, 9. Ara bé, C no pot ser zero ja que llavors caldria que L=0 (i la primera lletra mai pot ser zero) C no pot ser la unitat ja que llavors caldria 2L=1. C tampoc pot ser 4 ja que llavors X i L serien iguals. Així doncs C=9 amb la qual cosa X=3 i a partir d'aquí trobem que V=8 i I=5

Multiplicació:

$$\begin{array}{r} \boxed{8} \ \boxed{8} \ \boxed{8} \\ \times \quad \boxed{6} \ \boxed{6} \\ \hline \boxed{5} \ \boxed{3} \ \boxed{2} \ \boxed{8} \\ \boxed{5} \ \boxed{3} \ \boxed{2} \ \boxed{8} \\ \hline \boxed{5} \ \boxed{8} \ \boxed{6} \ \boxed{0} \ \boxed{8} \end{array}$$

Florenç Pla Altisent

Recepta de cuina - "Biquini" a la catalana

INGREDIENTS

- Pa de pagès (dues llesques)
- Formatge laminat
- Tomàquet
- Pernil dolç
- Mantega

Ficarem una mica de mantega a la paella (també ho podem fer a la planxa) i quan estigui calenta i fixarem el "biquini" un parell de minuts per cada costat (fins que el pa agafi el color daurat característic).

ELABORACIÓ

Sucarem les dues llesques de pa de pagès amb el tomàquet. Després farem l'entrepà amb un sastre de pernil dolç, un sastre de formatge laminat i un altra de pernil dolç.

Durant la cocció, s'aconsella pressionar el "biquini" amb un estri pla (de fusta, metàl·lic) per tal de fer l'efecte "biquinera"

Bon profit!!!

Florenç Pla Altisent

Jeroglífic—Diagnòstic d'infermeria NANDA

Carme Espinosa

Postres de música

Solució al mots encreuats per fer l'andorrà

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	M	A	R	G	I	N	E	D	A	■	A	R	A	N	S
2	A	D	E	S	■	O	M	I	S	■	T	U	P	I	■
3	N	A	P	■	A	U	B	E	R	G	I	N	I	A	■
4	A	V	I	A	R	■	R	T	■	R	A	A	T	R	A
5	I	O	C	I	X	■	O	A	S	I	■	■	■	■	V
6	R	N	O	■	I	■	M	R	E	■	F	A	L	L	A
7	O	S	■	G	U	■	A	I	G	U	A	M	O	L	L
8	N	■	M	E	N	U	T	■	E	D	R	E	D	O	■
9	S	A	L	P	A	S	■	C	L	O	T	A	D	A	■
10	■	R	S	■	C	I	S	A	L	L	A	■	■	■	P
11	T	R	A	G	I	N	A	R	■	A	N	D	O	S	I
12	E	E	■	D	O	■	M	■	N	■	E	U	C	A	■
13	R	U	C	■	N	O	E	M	I	■	R	A	D	E	R
14	R	■	O	R	A	N	D	E	T	A	■	N	E	T	A
15	A	L	L	E	L	U	I	A	■	P	U	A	■	D	I

Marc Cortès
 Servei de política lingüística
 Govern d'Andorra

Sopa de lletres

Cerca en la sopa de lletres sis característiques definidores d'un diagnòstic NANDA.

I	E	B	A	E	I	A	E	O	A	B	C	I
A	N	I	O	B	A	V	R	A	C	E	S	D
C	B	C	B	A	I	R	U	S	I	D	E	A
B	A	I	O	U	R	O	C	I	A	V	I	A
C	B	A	B	N	U	B	P	O	V	G	C	B
V	A	C	R	E	T	E	N	C	I	O	N	K
B	A	C	R	I	C	I	O	A	B	I	N	J
N	B	O	A	S	I	N	N	P	N	L	D	M
O	M	N	D	O	N	A	I	E	I	A	V	C
S	O	O	O	U	U	R	G	E	N	C	I	A
I	H	L	R	Q	O	I	T	S	O	C	M	C
T	C	I	I	I	G	U	L	O	R	O	I	I
I	B	P	O	L	A	Q	U	I	U	R	I	A

Carme Espinosa

Parlem?

Assortiment de pop

La paraula pop té diferents significats segons el context en el que estiguem parlant. És un conegut cefalòpode que els aficionats a la cuina valoren molt ja que permet fer bons plats. Per als amants de la música un corrent inoblidable dels anys setanta. Per als informàtics correspon a les sigles de *Point Of Presence* que correspon a un punt d'accés a internet d'un usuari o bé al protocol POP3 (*Post Office Protocol* versió 3) per recollir el correu electrònic. Tots patim les *pop-up* quan estem navegant per Internet, però: Què significa pop en l'àmbit universitari?

L'endevinalla està servida, sé que dins de la UdA hi ha qui coneix la solució força bé, però per a tots els altres us la dono:

POP = Programa Oficial de Postgrau

Aquesta petita introducció està feta per comentar el XVII Debat Universitari que va tenir lloc a la Universitat Politècnica de València el 28 de novembre amb el títol:

Els estudis oficials de postgrau: implantació i qualitat (POP)

Amb motiu de la propera implantació dels programes oficials de postgrau d'acord amb les directrius del tractat de Bolonya, el XVII Debat Universitari de la xarxa Institut Joan Lluís Vives va ésser un punt d'encontre i d'intercanvi d'experiències, per a les universitats que han posat en marxa estudis oficials de postgrau, i d'orientació per a les que volen posar-ne en marxa de nous.

Així mateix, es va fer balanç del procés d'implantació dels postgraus oficials a les universitats de la xarxa, segons el disseny de cada comunitat autònoma. També es van analitzar els nous reptes de cara a completar el procés de transició cap al nou marc dels estudis de postgrau.

Es va exposar com serà l'adaptació dels estudis universitaris espanyols a Bolonya. Només hi haurà una titulació universitària, que serà la de graduat universitari. S'obtindrà després de superar els 240 crèdits que tindran totes les formacions reglades. Per tant desapareix la diferència actual de titulacions universitàries entre diplomats i llicenciats. Això obligarà a requalificar les escales professionals dins de la funció pública a Espanya.

Seguint les directrius de Bolonya, l'obtenció del grau ha de qualificar per incorporar-se al mercat laboral. El criteri oficial del ministeri espanyol és

que el postgrau oficial o el doctorat han d'ésser mèrits, però no requeriments per accedir-hi.

Els POP s'enfoquen des de dues vessants:

- La d'especialització dins de la professió,
- La d'investigació, més adreçada a fer el doctorat.

La tendència, consensuada per tots els components de la taula, era que caldria reduir la durada total del doctorat, i que universitats amb una menor massa crítica, puguin oferir el seu POP d'investigació en mòduls independents que es puguin cursar en diferents llocs. L'objectiu perseguit és que un estudiant un cop acabat el grau, si desitja doctorar-se pugui fer-ho, amb un termini de tres o quatre anys. D'aquesta manera podria incorporar-se al mercat laboral "extern" en aquest interval, i no com ara que la seva opció laboral queda restringida gairebé a l'àmbit universitari.

Es va fer palesa una opinió generalitzada en el sentit que és molt important aconseguir un equilibri entre la col·laboració i la competitivitat entre les diferents universitats. L'objectiu és que cadascuna ofereixi uns POP adequats i trobi el seu lloc dins del mapa universitari espanyol i europeu.

Finalment, es van debatre els plans per assegurar la qualitat, dels postgraus oficials a les universitats per part de les agències de qualitat. Es va fer una presentació de les agències per la qualitat del sistema universitari i dels criteris d'avaluació de les propostes de POP 2007-2008.

Els ponents afirmaven, que els objectius principals d'aquestes agències són:

- Col·laborar en el foment de la garantia de la qualitat de l'educació superior en el sistema universitari espanyol.
- Actuar com un fòrum, en el qual es proposin i desenvolupin estàndards, procediments i orientacions per a la garantia de la qualitat.
- Promoure el desenvolupament i la implementació de sistemes de certificació de la qualitat i acreditació de les agències.

Només em queda dir-vos que amb pop, de la mena que sigui, o sense, aquest any 2007 sigui el millor possible per a tots.

Betlem Sabrià

Parlem?

Literatura fantàstica

Recents esdeveniments mediàtics han posat de moda, o millor dit han fet sortir del seu ostracisme, a l'anomenada literatura fantàstica. Em refereixo bàsicament al fenomen literari de **Harry Potter** i a les pel·lícules de la trilogia de **El senyor dels anells**. Això ha provocat que mots com elfs, nans, orcs, trolls, comencin a ser coneguts del públic en general, sortint així dels ambients una mica "frikis" amb els quals se'ls associava fins ara.

Però, com tota generalització, aquesta també pot portar a errors, com seria associar literatura fantàstica només amb llibres on surten personatges com els abans citats.

La Literatura fantàstica, que té una llarga tradició en el món anglosaxó encara que en el món llatí no estigui molt arrelada, porta molts anys donant grans obres literàries que no han rebut un merescut reconeixement, al contrari del que li passa a la seva "cosina germana" la literatura de ciència ficció on els grans autors (Isaac Asimov, Arthur C. Clarke, Stanislaw Lem, Howard Phillips Lovecraft, etc.) sí que gaudeixen d'un reconeixement a nivell mundial.

Obres com **Alicia al país de les meravelles** de Lewis Carroll o el **Petit príncep** d'Antoine de Saint-Exupéry formen part de les grans obres mestres de la literatura mundial, encara que molts les continuïn considerant com llibres per a nens. Aquesta ha estat, potser el major entrebanc que ha tingut aquesta literatura: considerar que només es destinava a un públic infantil o juvenil.

La literatura fantàstica no és monotemàtica, al contrari del que molts pensen, i per tant els seus lectors són variats. És veritat que les diferents obres tenen un component d'elements no reals (fantasia), però moltes vegades aquest és l'únic factor que els uneix, ja que per la resta d'elements (personatges, trama, època en la qual es desenvolupa, etc.) són totalment diferents.

Intentar establir uns criteris objectius (temàtica, cronologia, tipus de públic al qual va dirigit, etc.) és una pèrdua de temps, ja que molts llibres estarien en diverses categories i d'altres no encaixarien en cap. El que sí podem és intentar fer una classificació en funció d'un fil molt general que més o menys estigui present en les obres.

Un primer subgènere és el que podrien anomenar "d'espasa i bruixeria" (alguns autors l'anomenen fantasia heroica), que es caracteritzaria a grans trets, per estar ambientat en un món antic, ple de temples, déus i religions de les més diverses característiques, on els homes es defensen a cop d'espasa i on elements fantàstics estarien reduïts a l'aparició d'alguna criatura fantàstica i a l'ús de la màgia per part de mags o bruixots. Dins d'aquest subgènere trobarien les

novel·les de **Conan** de Robert E. Howard (encara que posteriorment altres autors també han utilitzat aquest personatge) ambientades a l'Era Hyboria, les aventures del **capità John Carter** d'E.R. Burroughs ambientades en el món de Pellucidar, **Fafhrd y el Ratonero Gris** de Fritz Leiber ambientats en el món de Lankhmar, **Elric de Melniboné** de Michael Moorcock, el **Ciclo de Drenai** de David Gemmell, etc.

Un segon subgènere seria aquell que es caracteritzaria per estar ambientat en un món imaginari semblant a l'Edat Mitjana (alguns autors l'anomenen fantasia èpica), on la raça humana conviu amb d'altres races (elfs, nans, orcs, kenders, etc), amb una gran quantitat de criatures fantàstiques (dracs, trolls, goblins, gnoms, fades, unicorns...) i on la lluita entre el bé i el mal és tema sempre present. En aquests llibres els elements fantàstics són a tot arreu, jugant un paper essencial. Moltes d'aquestes obres formen les anomenades sagues (diferents llibres amb un mateix fil conductor) algunes de les quals poden estar constituïdes per una quantitat important de llibres, normalment per tres (trilogia), però també s'utilitzen formats més extensos. Aquí dins podríem incloure-hi obres com **El Senyor dels Anells** de J.R.R. Tolkien, **La història interminable** de Michael Ende, **La serpiente Uróboros** d'E.R. Eddison, **La espada rota** de Poul Anderson, totes les novel·les ambientades en el món de la **Dragolance** creat per Margaret Weis i Tracy Hickman, les ambientades en els Regnes Oblidats com les aventures de **Drizt Do'Urden** de R.A. Salvatore, **Els llibres de Terramar** d'Úrsula K. Leguin, La serie del **Vaticano** de Robin Hobb, **La saga de la Fractura** de Raymond E. Feist, les novel·les de **Chalion** de Lois McMaster Bujold, la saga de **La Rueda del Tiempo** de Robert Jordan, la saga de **Gerald de Rivia** (fenomen mediàtic als antics països de l'Est) d'Andrzej Sapkowski, **La espada de la verdad** de Terry Goodkind, les **Cròniques de Thomas Covenant el incrédulo** de Stephen R. Donaldson, les **Cròniques del Mundo Emergido** de Licia Troisi (èxit de vendes a Itàlia), **El último anillo** de Kiril Yeskov, el **Príncipe de Nada** de R. Scott Bakker, la saga ambientada en el món de **Shannara** de Terry Brooks, les cròniques de **Belgarath i Malloreia** de David Edding, **Eragon** de Christopher Paolini, les aventures de **La Compañia Negra** de Glen Cook o l'aclamada saga **Cançó de foc i glaç** de George R.R. Martin, etc.

Un altre subgènere podria estar compostat pels anomenats mons alternatius, on trobem mons propis com el creat per Terry Pratchett en les seves novel·les del **Mundodisco** que ens descriuen un món ple de mags i guerrers, on els primers porten robes de colors i barrets ridículs, fumen i s'escapen de la Universitat de la

Parlem?

Literatura fantàstica.

Màgia per prendre unes cerveses, i els segons només pensen en emborratjar-se i en l'or. És un món hilarant, ple de jocs de paraules, d'equivocs, que poc a poc van destrossant tots els tòpics i els arquetips de la literatura fantàstica. Aquí també hi hauriem d'incloure les diferents novel·les que tracten el tema del mite artúric com **Las nieblas de Ávalon** de Marion Zimmer Bradley, **El tapiz de Fionavar** de Guy Gabriel Kay, el **Ciclo Pendragon** de Stephen R. Lawhead, i d'altres que conformen uns mons particulars i únics com els creats per M. Jonh Harrison a **Viriconium**, o Jack Vance a **Lyonnesse**, etc.

La majoria de les obres citades fins ara, tenen com a destinataris un públic adult, ja que encontra del que molts pensen, tenen arguments i trames en alguns casos, complexes. Però també trobem una literatura fantàstica dirigida a un públic més jove, que en si mateixa podria constituir un subgènere, encara que per temàtica el seus llibres podríem estar inclosos en els apartats anteriors. Així aquí inclouríem les afamades novel·les de **Harry Potter** de J.K.Rowling, les de **Artemis Fowl** de Eoin Colfer, **La saga de la matèria fosca** de Philip Pullman, les **Cròniques de Prydain** de Lloyd Alenxader, **Les Cròniques de Narnia** (recentment portades al cinema) de C.s.Lewis, **Momo** de Michael Ende, **La trilogia d'Abhorsen** de Garth Nix, o els llibres de Cornelia Funke **Cor de Tinta** i **El Cavaller del Drac**.

Com en tota classificació crec que és convenien crear un cul de sac on incloure obres, no menys importants que les anteriors, però que són difícils d'encaixar en les categories anteriorment descrites. Així podem citar **la Trilogia de Titus Groan** de Mervyn Peake, **Las Crónicas de Ambar** de Roger Zelany, **Bosque Mitago** de Robert Holdstock, **Cuando el Dragón Despierte** de John M. Forrd, **els llibres de Ash** de Mary Gentle, **Aegypto** de John Crowley, **Las Puertas de Anubis** de Tim Powers, **Elantris** de Brandon Sanderson, etc.

Aquesta és una petita mostra de la gran varietat d'obres i temàtiques que engloba l'anomenada genèricament literatura fantàstica. Queden moltes per nomenar i més encara tenint en compte que estem en un moment dolç pel que fa aquesta literatura i això ha provocat que països que tradicionalment no cultivaven aquest gènere hagin començat a produir obres molt interessants. És conegut l'èxit de vendes que a Espanya han tingut l'autora valenciana Laura Gallego amb la seva trilogia **Memòries d'Idhun**, o el madrileny Javier Negrete amb **La Espada de fuego**.

Altres països com Rússia amb Kiril Yeskov, Polònia amb Andrzej Sapkowski i Feliks W. Kres, Itàlia amb Licia Troisi, Argentina amb Liliana Bodoc, etc, també estan experimentant aquest creixement.

La prova més efectiva del bon moment i de l'interès que aquesta literatura desperta és el fet de que en pocs anys han sorgit una quantitat considerable d'editorials dedicades, quasi en exclusiva, a aquesta mena de literatura, o editorials ja establertes que han creat divisions específiques. Així podem citar Minotauro, Timun Mas, La factoria de Ideas, Bibliopolis, Edhasa, Devir, Entrelinesas, Alianza, Kalias, Gigamesh, etc.

Aquest interès també ve ratificat pel fet que les grans companyies de cinema comencen a produir pel·lícules basades en aquest tipus de literatura. Així un dels plats forts d'aquest Nadal serà l'estrena mundial de **Eragon** de Christopher Paolini amb actors tant coneguts com Jeremy Irons, John Malkovich, Robert Carlyle, etc. Per l'any pròxim està previst que Peter Jackson (director de la trilogia del Senyor dels Anells) comenci a rodar l'adaptació de la novel·la **El Hobbit** també de Tolkien. Sense data precisa hi ha previstes adaptacions de les aventures de Conan i d'alguna de les novel·les de la Dragolance. En un altre format arribarà l'any pròxim **Gedo Senki**, adaptació en dibuixos animats que l'equip del prestigiós director japonès Hayao Miyazaki (oscar a la millor pel·lícula d'animació al 2.002 per al magnífica **El viatge de Chihiro**) ha fet de les novel·les de **Terramar** d'Úrsula K. Leguin.

Per obtenir més informació:

<http://www.espadaybrujeria.com>
<http://www.sedice.com>
<http://www.espejosdelarueda.org>
<http://www.stardustcf.com>
<http://www.cyberdark.net>
<http://www.fantasticfiction.co.uk>

- (1) La majoria de llibres de fantasia escrits majoritàriament en anglès que arriben al nostre mercat estan només traduïts al castellà. Són pocs els que a més a més es tradueixen al català. Els llibres que he posat en castellà malauradament no han estat traduïts al català.

Manel Cayetano

Parlem?

Què porten els reis? Algunes reflexions sobre el consum responsable

Encendre el llum, menjar, vestir-se, dutxar-se, comunicar-se, desplaçar-se, ... durant un dia realitzem molts actes de consum. El mercat ens ofereix gran nombre de possibilitats per consumir, entre les quals hem d'escollir segons uns criteris determinats. A més de quotidià i divers, el consum és també un fenomen dinàmic, que evoluciona a un ritme vertiginós, deixant la porta oberta a la incertesa. Consumim per satisfer necessitats, però també per a construir la pròpia identitat; i ho fem reflexionant a partir de paràmetres racionals, però també deixant-nos emocionar i sorprendre. Consumim productes i serveis produïts per mà d'obra a diferents països del món, i que ens arriben juntament amb envasos que finalment es converteixen en residus. Tal vegada consumir ha passat de ser quelcom més que anar a la botiga a comprar, per a marcar les pautes de relació entre persones, entre

països i entre els ésser humans i el medi ambient.

Davant aquest fenomen tant complex, podem plantejar-nos quines poden ser les eines que ens permetin participar-hi de forma responsable. Tal vegada ja no ens serveixen les respostes que ens donen consignes tancades i ens cal adquirir l'agilitat de fer-nos noves preguntes per poder construir respostes pròpies. Noves preguntes que estableixin vincles entre els actes de consum de les persones amb diferents escales: la societat i el món.

Marta Fonolleda

Educadora de l'Escola del Consum de Catalunya
i estudiant del Doctorat Interuniversitari en
Educació Ambiental.

Escrit referent al 3 de desembre Dia mundial del discapacitat.

Solidaritat i discapacitat, són dues paraules molt unides i prou distants a la vegada, donat que el solidari pot estar a milers de quilometres o molt proper al discapacitat. Tot sovint, el solidari (entenenent per solidari a la societat en general, inclosos estaments oficials), ignora les necessitats reals del col·lectiu discapacitat, certament nombrós, que a la vegada i en molts casos també ignora els seu drets i necessitats de la seva quotidianitat.

Per aquest motiu, ens hem unit sis associacions de discapacitats d'Andorra per ser la veu del qui no pot parlar, del qui baluceja, del qui les cames no aguanten el seu propi pes, del qui el dolor el deixa buit de pensament, del qui confon o distorsiona la seva pròpia realitat i del qui malauradament ni tant sols té realitat. Tot, amb el compromís de fer front comú i donar a conèixer l'existència i la problemàtica a la societat andorrana, del col·lectiu de discapacitats. És aquest món el que volem defensar. Hem començat a fer-ho, tot col·laborant amb el Ministeri de Salut i Benestar en diverses reunions, llargues i feixugues, al llarg d'aquest any 2006 i que han

servit per comprendre i reconèixer les necessitats, sovint comuns a totes les associacions de discapacitats, tot i al mateix temps aportar-nos un important enriquiment personal.

Parlem d'un col·lectiu que en gran part, per la seva pròpia incapacitat, no reivindica els seus drets, però que mereix una atenció especial per tal d'assolir un estat del benestar digne. L'assoliment d'aquest estat comporta infinitat de problemàtiques que avui no estan ni solucionades ni normalitzades.

Està en mans de tothom lluitar per resoldre-les i també, es clar, d'una universitat solidària, encarregada de formar els professionals i les persones del futur.

Aquest és el pensament d'una dona amb una discapacitat física, mare d'un fill amb una discapacitat psíquica.

Isabel de la Fuente
TRANA, esclerosi múltiple

Voleu rebre
l'e-com.Ud'A?

Us hi podeu subscriure
enviant un missatge a
l'adreça electrònica
butlleti@uda.ad. No
oblídeu d'indicar la vostra
adreça electrònica.